

BMC CYMRU

NEXT MEETING TUESDAY 21ST SEPTEMBER 8.00 P.M.

Pen y Pass Café - Free Food - All Welcome

2010 Diary Dates

- 21st September, BMC Cymru/Wales get together featuring free food at the newly re-opened Pen y Pass café, start 8.00 p.m., (Please be prompt for food).
- 4th December, Plas y Brenin, BMC Cymru/Wales Climbing and Hillwalking Funday and AGM

Snowdonia Green Key Update

Following a meeting between Elfyn Jones & Megan Hughes (Green Key Officer) on 19-07-2010

Background - Green Key as a project does not really exist anymore and a multiple approach is being taken with different authorities and organisations developing their own ideas, but trying to co-ordinate as much as possible.

The old Green Key has been subsumed in to a larger Strategic Sustainable Transport initiative, led by 'Taith' - a regional Assembly government/local authority initiative involving a wider area inc. Bangor/Caernarfon/etc

Sherpa bus services were funded by a transport grant from the Assembly, but this has ended and now depends entirely on income from car parks

and buses. Megan is only part-time and only a small element of her time is committed to Sherpa bus service (other parts of her work include some bridge re-development, safe schools transport etc.)

The work at Pen y Gwryd has been done by Gwynedd Council Highways dept. based on road safety and highways law.

Responses to comments and points raised by BMC Cymru/Wales Green Key Observations Group:

Differences in bus timetable on website to that on bus stops. MH was not aware of this and has checked several current timetables and not discovered

any that are different from the time table on the website.

Poor co-ordination of bus timings from Bangor/Caernarfon with Sherpa service. MH does not think that this is the case, maximum of 30 mins waiting time, generally less than 20 mins, which is important to allow for delays, traffic and so on.

Insufficient bus capacity. At peak times this will always be a problem as the capacity issue is true for the whole area. At busy peak time the hard reality is that Northern Snowdonia (and Llanberis in particular) is full to over capacity, both in terms of cars and people. Due to transport and timetable rules a bus company cannot legally provide a system of shuttle buses to run continuously – they have to follow a published timetable.

Insufficient parking places at peak time. As above – there will never be enough car parking places in central/north Snowdonia due to the physical constraints of the area. However early enquiries are underway in Nant Peris to create an overspill car park.

Parking charges. The one pound fee appears to be the best solution, as it speeds up loading of buses.

Advance warning signs of full car parks and available spaces.

Being investigated, but incredibly expensive.

Cromlech lay-bys, etc. filling up quickly with walkers who could have parked at Nant Peris. Practically not possible to discriminate, or even desirable. Closing or removing the bus stop would then not allow anyone who wishes to be dropped off or be picked up (such as climbers/boulderers who have no cars or those who want to go to Cwm Glas) to use the bus. Buses on advertised routes cannot legally stop to pick-up or drop-off passengers other than at designated bus stops.

Llanberis trade affected by parking charges. Apparently no evidence whatsoever, and after the initial reactions no further complaints from businesses in Llanberis. However again this is a Gwynedd Highways decision not a “Green Key” issue and all parking fines etc. go directly to Gwynedd not to the Sherpa service.

No walkway up Llanberis Pass. Agreed that this is really needed, but again beyond Green Key remit. Needs high level input.

Winter car park closures due to snow. A National Park issue, one which MH, highways and police are frustrated by. SNP policy is not to clear car parks of snow if more snow is forecast due to cost and need to then re-clear the fallen snow.

So where does this leave us? Mike Raine (Chair BMC Cymru/Wales) finds this all very frustrating. Hillwalkers and Climbers are directly affected by the decisions of several organisations who would appear to be

working independently of each other, where ever we turn we seem to be told that’s not us it’s them! Mike believes that members of the BMC are well placed to observe and advise on the management of access in Snowdonia and can make a positive contribution; the question is how do we do this?

Mountain Leader Training Explained

A BMC member sent us this amusing study of three letter acronyms (TLAs) to help clear things up:

You can do a CWA, CWLA, SPA, WGL or ML by registering with MLTE, MLTW, MLTS or MLTNI. But if you want to do the WML you have to register with MLTS. If you achieve a CWA, CWLA, SPA, WGL, ML or WML you can join MLTA. To do your IML, MIA or MIC you must register with MLT. If you achieve your IML you can join BAIML. If you achieve your MIA or MIC you can join AMI. You also need to be a member of the BMC, MCofS or MI to do any of these awards. BOS also offer the WGL, ML and SPA as well as an MPA whilst MLTNI also do a RCLA.

Whilst MLTE do the admin for AMI, MLT do the admin for

BAMG. The offices of MLTE, MLTW, MLT and MLTE are on the PyB campus in North Wales. MLTE and MLT along with the BMC make up MTT which runs PyB.

In early August at Glenmore Lodge representatives from both the awarding bodies and representative associations met to discuss ways in which they can all work together as effectively as possible.

A news item on the BMC site said: "This is not to imply that collaborative working is new to those who met. Rather, that working closely together will hopefully ensure that the public is presented with clear and unambiguous information about both the awards and the associations."

News from the Clubs Committee

The committee approved a proposal that I developed with Jon Garside, BMC Training Officer, for a subsidised two day course to support and to promote best practice for members of clubs which are involved in instructing novices. The first course will be next April at Plas y Brenin.

We also considered other ways in which clubs can attract younger members, and proposed streamlining Youth Officer training.

The committee decided not to recommend that inactive members need not be declared for insurance purposes, recommending instead that the present system continues.

There will be a Clubs and huts seminar on October 23rd at which the ins and outs of the various legal frameworks for clubs will be discussed. The committee want to compile a list of sources of funding, so if your club has succeeded in obtaining funding other than from the BMC and the N. Wales Outdoor Partnership I would like to hear from you.

We intend to review the protocols for allocating Sport England funding. Our next meeting will be on September 13th. Please let me know if there is something you think we should discuss.

Rob Greaves

North Wales Limestone

Once again climbers are indebted to the sterling work of Pete Harrison. Pete has worked tirelessly to rebolt LPT and is now working his way along Pen Trwyn itself. If ever a man needed a pint buying when you see him, Pete is that man. Cheers Pete and a big vote of thanks from all of us.

Jack Geldard is currently working on a new North Wales Limestone Rockfax guidebook.

Bin bag barbecue - over twenty volunteers turned up at Penmaen Head to help clear out some of the rubbish which rapidly builds up on the approach to this crag. Everyone managed a bit a climbing, filled a bin bag and enjoyed goodies from the barbecue. A great fun evening to put something back into

climbing and the crag is looking much more rural now! If any BMC members would like to organise an event of this nature please get in touch. The BMC is very willing to support you.

The new A55 Sport Climbs Guide published by Pesda Press in May sold more than 500 copies in around 10 weeks which pretty much confirmed the need for such a guide. It's publication has also resulted in a much renewed interest in the area. The guide had not long touched the shelves when upside down specialist Chris Doyle made it out of date by climbing a number of new routes at Llanddulas Upper Cave. With the end of the bird ban on the Little Orme at the beginning of August, interest has shifted once again to The Diamond and local activists are keen to get back on to their unfinished projects.

Michael Doyle

National Council

- Office support for BMC Areas: The production of a guidance document to inform and support area post holders was agreed.

- Length of service on BMC Committees: Area Chairs and National Council reps can serve 5 years after which they must stand down for 1 year before re-election.
- Climbers' Club – loan of hut purchase. It has been decided that there is too much conflict of interest so this will not happen.
- Membership & finance: It was reported that total membership now stood at 71,744 and that Sport England has confirmed the BMC's grant is secure up until April 2013. The British Team has been allocated an additional £20k in 2010 and an additional £4.5k has been allocated to international expeditions.

Impact of Winter Climbing on the Arctic-Alpine Plants of North Wales

In June our Access and Conservation Officer for Wales, Elfyn Jones, accompanied Barbara Jones of CCW and Hwyl Roberts of the National Trust to look at what impact this winter's climbing season has had on the arctic-alpine plant communities of Cwm Idwal and Cwm Cneifion. The full report is on the BMC Cymru/Wales Facebook page and by the time you receive this Elfyn will have put a report on the BMC Website too. Swing those tools carefully.

Pen y Pass Cafe

I hope lots of you can join us at our next meeting and yet another new venue for us.

The Pen y Pass cafe is now under new management with

friendly staff, use of local produce and real crockery. The menu looks fantastic with lots of interesting home cooked dishes freshly made every day. Worth a try I think.

South Wales

Cwmaman Quarry, near Aberdare, got re-gearred through the BMC Better Bolts campaign. On a scorching day back in June, supported by Dan Middleton, the South Wales Bolt Fund with the help of volunteers re-equipped in excess of 10 routes ranging from F5 to F6a+. Special thank you to all those turned up and gave up that glorious day to re-equip sport routes.

Gower Climbing Festival - it's back for it's second year 10th - 12th September, check out www.GowerClimbingFestival.co.uk for last years pics, and details of this year event. Free topo available soon from website!

Mountain Heritage Trust

The Trust met in June at the Ambleside campus of the University of Cumbria. Trustees were relieved to hear that earlier concerns about the future of parts of the university did not actually affect the site where MHT artefacts are kept.

However future funding continues to be a concern with an application to HLF ongoing.

Maxine Willets, the archivist, reported about approaches from the Tasker family with a view to receiving potential material. She continues to work on the 'Quest for Adventure' project, the cataloguing of the Chris Bonington archive collection.

K.C. Gordon

How to Climb Harder by Mark Reeves

The press release says: "Want to take your climbing to the next level? Here are the things you really need to know. From simple techniques (which can help erase bad habits) to training for the hardest climbs. In each section there's a series of exercises from simple to more complex movements that you can practice at your local climbing wall, crag, boulders or at home to improve all aspects of your climbing."

"Climb harder, more safely, with more confidence and less effort than before. Whatever your climbing goals, there's something here for everyone to focus on in order to become a better climber.

The latest climbing book from the new kids on the block,

Pesda Press is due out on the 1st of September. Price £15-99. Available from all good bookshops or online at www.pesdapress.com."

Tribunal Response

At the last Area Meeting (8th June - Prenteg) Andy Newton asked the question with respect to his wife winning an industrial tribunal against the Mountain Leader Training England (MLTE): "What are the BMC going to do about it?" BMC President Rab Carrington sent the following letter to BMC Cymru outlining their response.

To: BMC Cymru / Wales

In 2008 the MLTE Executive Committee dismissed Shirley Newton from the employ of MLTE. Regrettably, despite acting with specialist legal advice throughout the process, this led to an Employment Tribunal, which, in April 2010, ruled in favour of Shirley and MLTE have had to recompense her for wrongful dismissal.

The events which led up to this are now in the public domain and it does not make easy reading for the BMC, staff and volunteers working for MLTE, instructors at the local outdoor centres, hill walkers and climbers living in North Wales, and especially Shirley Newton and husband Andy. However, those events have taken place and we cannot change the past - we do have to move forward.

In order to move forward confidently, MLTE has decided to instigate a wide-ranging review of circumstances and proce-

dures which led to this situation arising. This is already being implemented by Dave Rogers (Chair MLTE). It will be an independent review to be carried out by people involved in the outdoors but divorced from MLTE and the events leading up to the tribunal.

The Review panel will have an independent chair sourced by the Central Council for Physical Recreation (CCPR). The BMC will be represented by Dave Musgrove (BMC President 2003- 4). Now retired, Dave was Chief Constable of Yorkshire so correctness and impartiality will be guaranteed. The panel will also comprise of representatives from Mountain Leader Training, the Outdoor Education Advisers' Panel (OEAP) and the Association of Heads of Outdoor Education Centres (AHOEC).

The Review will be completed over a period of 6 months and it would be wrong for MLTE to make 'kneejerk' decisions in the meantime. I hope you all can appreciate the sensitivity and difficulty of this process, please

bear with us while the Review is carried out.

We will make the results known in due course.

Yours sincerely

Rab Carrington, BMC President

CRAG CODE
www.thebmc.co.uk

Access	Check the Regional Access Database (RAD) on www.thebmc.co.uk for the latest access information
Parking	Park carefully – avoid gateways and driveways
Footpaths	Keep to established paths – leave gates as you find them
Risk	Climbing can be dangerous – accept the risks and be aware of other people around you
Respect	Groups and individuals – respect the rock, local climbing ethics and other people
Wildlife	Do not disturb livestock, wildlife or cliff vegetation; respect seasonal bird nesting restrictions
Dogs	Keep dogs under control at all times; don't let your dog chase sheep or disturb wildlife
Litter	'Leave no trace' – take all litter home with you
Toilets	Don't make a mess – bury your waste
Economy	Do everything you can to support the rural economy – shop locally

BMC Participation Statement — Climbing, hill walking and mountaineering are activities with a danger of personal injury or death. Participants in these activities should be aware of and accept these risks and be responsible for their own actions and involvement.

BMC CYMRU

CYFARFOD NESAF- DYDD MAWRTH 21 MEDI, 8 P.M.

Caffi Pen y Pass - Bwyd am ddim – Croeso i bawb

Dyddiau i'ch Dyddiadur 2010

- 21 Medi, cyfarfod cymdeithasol BMC Cymru/Wales gan gynnwys bwyd am ddim yng nghaffi Pen y Pass sydd newydd ei agor. Dechrau am 8.00 p.m. (byddwch yno'n brydlon i gael eich bwyd).
- 4 Rhagfyr, Plas y Brenin, BMC Cymru/Wales. Dydd o hwyl cerdded bryniau a dringo

Newyddion diweddaraf am Allwedd Werdd Eryri

Yn dilyn cyfarfod rhwng Elfyn Jones a Megan Hughes (Swyddog Allwedd Werdd) ar 19-07-2010.

Cefndir- Nid yw Allwedd Werdd o ran project yn bodoli bellach. Felly defnyddir dulliau amrywiol gyda'r awdurdodau a'r sefydliadau gan ddatblygu eu syniadau eu hunain ond ceisio cydlynu gystal ag y bo modd.

Cynhwysir yr hen Allwedd Werdd o fewn menter Trafnidiaeth Strategol Gynaliadwy fwy, o dan arweinyddiaeth 'Taith' sy'n fenter ranbarthol y Cynulliad/awdurdod lleol ac sy'n ymwneud ag ardal ehangach sy'n cynnwys Bangor/Caernarfon/etc.

Ariannwyd gwasanaeth bws Sherpa gan gymhorthdal trafnidiaeth oddi wrth y Cynulliad. Daeth hwn i ben ac mae'n dibynnu erbyn hyn ar incwm

oddi wrth feysydd parcio a bysiau erbyn hyn.

Gweithio'n rhan amser yn unig mae Megan, a rhan fach yn unig o'i hamser sy'n ymroddedig i wasanaeth bysiau Sherpa (mae rhannau eraill ei gwaith yn cynnwys peth datblygiad pontydd, trafnidiaeth ddiogel yr ysgolion etc.)

Adran Briffyrdd Cyngor Gwynedd a wnaeth y gwaith ym Mhen y Gwryd, ar sail deddfau diogelwch ffyrdd a phriffyrdd.

Ymatebion i'r sylwadau a godwyd gan Gr_p Sylwadau Allwedd Werdd BMC Cymru/Wales:

Gwahaniaeth rhwng yr amserlen bysiau ar y wefan a'r amserlen wrth yr arosfan bysiau. Nid yw MH yn ymwybodol o hyn. Edrychodd ar rai amserlenni gwahanol ac nid yw wedi dar-ganfod unrhyw wahaniaeth rhwng y wefan a'r arosfan.

Cyflyniad gwael o ran amserau bysiau o Fangor /Caernarfon gyda gwasanaeth Sherpa. Nid yw MH yn cytuno. Yr amser aros yw 30 munud ar y mwyaf, llai na 20 munud yn gyffredinol. Mae hyn yn bwysig i roi amser ar gyfer oedi, traffig etc.

Lleoedd ar y bysiau'n an-nigonol. Yn ystod yr adegau prysuraf, mi fydd hyn bob amser yn broblem am fod y mater o leoedd ar fysiau'n wir drwy'r holl ardal. Ar adegau prysur, y gwir anodd yw bod Gogledd Eryri (Llanberis yn enwedig) yn orlawn o ran ceir a phobl. Oherwydd rheolau trafnidiaeth ac amserlenni, ni all y cwmni-odd bysiau, yn ôl y ddeddf, ddarparu system o fysiau gwennol sy'n rhedeg yn barhaol - rhaid iddyn nhw ddilyn yr amserlen a gyhoeddwyd.

Dim digon o le parcio ar adegau prysur. Fel uchod, ni fydd digon o leoedd parcio yn ardal ganol/ gogledd Eryri fyth, oherwydd amodau tirol yr ardal. Ond mae ymholiadau cynnar yn digwydd yn Nant Peris er mwyn creu maes parcio gorlifo.

Talu am barcio. Mae'n ymddan-gos mae'r tâl o bunt yw'r ateb

gorau, am ei fod yn cyflymu'r broses o lwytho'r bysiau.

Arwyddion o flaen llaw ynghylch meysydd parcio sy'n llawn a'r lleoedd sydd ar gael. Wrthi'n ymchwilio iddo, ond yn anhy-goel o ddrud.

Cilfannau Cromlech etc. yn llenwi gyda cherddwyr a allai fod wedi parcio yn Nant Peris. Yn ymarferol, does dim modd gwahaniaethu, a ddim yn ddy-munol hyd yn oed. Byddai cau neu dynnu'r arosfan bysiau'n rhwystro i unrhyw un sy'n dy-muno disgyn o'r bws neu gael ei godi (fel dringwyr/bowldwyr neu rai heb geir a rhai sydd am fynd i Gwm Glas) rhag defnyd-dio'r bws. Yn ôl y ddeddf, nid oes hawl gan fysiau sydd ar y llwybrau a gyhoeddwyd aros i godi nac i ddisgyn unrhyw dei-thwyr heblaw am wrth yr aros-fannau a benodwyd.

Busnes yn Llanberis yn cael ei effeithio gan daliadau am bar-cio. Mae'n ymddangos nad oes unrhyw dystiolaeth o gwbl. Ac ar ôl yr ymateb cyntaf, ni ddaeth unrhyw gwynion gan fusnesau yn Llanberis. Ond, unwaith eto, penderfyniad Ad-ran Prifffyrdd Gwynedd yw hyn. Nid yw'n Fater Gwyrdd ac mae'r holl ddirwyon parcio etc. yn mynd yn uniongyrchol i Gyngor Gwynedd ac nid i wasanaeth Sherpa.

Dim llwybr cerdded i fyny Bwlch Llanberis. Cytunir bod gwir an-gen hyn. Ond unwaith eto, nid yw o fewn maes llafur Allwedd Werdd. Angen mewnbwn ar le-fel uchel.

Cau meysydd parcio yn y gaeaf oherwydd yr eira. Dyma fater i'r Parc Cenedlaethol. Mae MH, prifffyrdd a'r heddlu yn rhwys-tredig o'i herwydd. Polisi Parc Cenedlaethol Eryri yw peidio

clirio'r eira pan fydd y rhagoly-gon tywydd yn darogan mwy o eira; hyn oherwydd costau a'r angen i glirio'r eira eto ar ôl iddo ddisgyn.

Ble mae hyn yn ein gadael ni? Mae Mike Raine (Cadeirydd BMC Cymru/Wales) yn rhwys-tredig iawn am hyn. Mae my-nyddwyr a dringwyr yn cael eu heffeithio'n uniongyrchol gan benderfyniadau nifer o sefydliad-dau sydd, mae'n ymddangos, yn gweithio'n annibynnol i'w gilydd. Pa le bynnag edrychwn, rydym yn derbyn y neges 'Nid arnom ni mae'r bai - ond arnyn nhw!' Mae Mike o'r farn bod aelodau'r BMC mewn sefyllfa dda i arsylwi ac i gynghori ar faterion mynediad i Eryri ac i wneud cyfraniad cadarnhaol. Y cwestiwn ydy - sut allwn i wneud hyn?

Esbonio'r Hyfforddiant Ar-weinwyr Mynydd

Anfonodd un o aelodau'r BMC y darn doniol hwn atom i egluro pethau:

Mynychu LIAMFF a gosod stondin BMC. Materion sy'n gyfredol ar Graig y Forwyn - derbyn hawl ffurfiol i ddal i ddringo ar yr ochr chwith, cy-farfodydd a sgysiau gyda Mr Webb ac eraill.

Cewch wneud CWA, CWLA, SPA, WGL neu ML drwy gofre-stru gyda MLTE, MLTW, MLTS neu MLTNI. Ond os rydych chi am wneud eich WML rhaid ichi gofrestru gyda MLTS. Os lwyddwch ar CWA, CWLA, SPA, WGL, ML neu WML gallwch ymuno â MLTA. Er

mwyn gwneud eich IML, MIA neu MIC rhaid ichi gofrestru gyda MLT. Os lwyddwch ar eich IML cewch ymuno â'r BAIML. Os lwyddwch ar eich MIA neu MIC gallwch ymuno â AMI. Cewch hefyd fod yn aelod o'r BMC, MCofS neu'r MI i wneud y gwobrau hyn. Mae BOS yn cynnig y WGL, ML a SPA yn ogystal â MPA, ac mae MLTNI yn gwneud RCLA.

Tra bo MLTE yn gwneud y gwaith gweinyddu i'r AMI, mae MLT yn gwneud gwaith gweinyddu i'r BAMG. Mae swydd-fewydd y MLTE, MLTW, MLT a MLTE ar gampws PyB yng Nghymru. MLTE a MLT gyda BMC sy'n gwneud yr MTT sy'n rhedeg PyB.

Yn gynnar yn Awst, yn Glenmore Lodge bu cynrychiolwyr y ddau gorff gwobrwy a'r cymdeithasau sy'n cynrychioli yn trafod ffyrdd i gydweithio mor effeithiol ag y bo modd. Dywedodd eitem newyddion ar wefan y BMC: "Nid awgrymu rydym fod cydweithio'n beth newydd i'r rhai a oedd yn y cyfarfod; ond yn hytrach bod cydweithio'n glos yn sicrhau bod y cyhoedd yn derbyn gwybodaeth sy'n eglur ac yn ddiamwys am y gwobrau a'r cymdeithasau."

Newyddion Pwyllgor y Clybiau

Cymeradwyodd y pwyllgor y cynnig a ddatblygais gyda Jon Garside, swyddog hyfforddi

BMC, am gwrs cymorthdaledig o ddau ddiwrnod i gynnal ac i hyrwyddo ymarfer gorau ar gyfer aelodau'r clybiau sy'n ymwneud â hyfforddi nofisiaid. Cynhelir y cwrs cyntaf fis Ebrill nesaf ym Mhlas y Brenin.

Rydym yn ystyried dulliau newydd y gall clybiau ddenu aelodau iau, ac yn bwriadu lliflinio hyfforddiant Swyddogion Ieuencid.

Penderfynodd y pwyllgor i beidio argymhell nad oes angen datgan aelodau anweithredol at bwrpas yswiriant, gan awgrymu y dylid parhau gyda'r drefn bresennol yn lle hynny.

Bydd seminar Clybiau a Chytiau ar Hydref 23 i drafod materion o fframweithiau cyfreithiol amrywiol ar gyfer clybiau. Mae'r pwyllgor yn dymuno casglu rhestr o ffynonellau ariannu, felly os lwyddodd eich clwb gael arian, heblaw am arian gan BMC a Phartneriaeth Awyr Agored Gogledd Cymru, hoffem gael gwybodaeth genych.

Bwriadwn adolygu'r protocolau ar gyfer dyrannu ariannu Sport England. Bydd ein cyfarfod nesaf ar 13 Medi. Gofynnir ichi roi gwybod imi os oes unrhyw beth yr hoffech inni ei drafod.

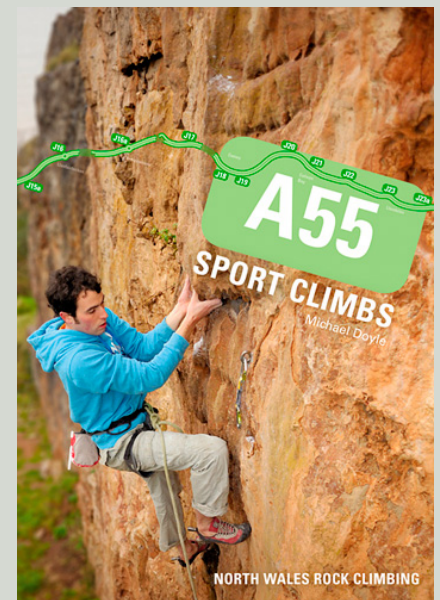
Rob Greaves

Calchfaen Gogledd Cymru

Unwaith eto, mae dringwyr yn ddyledus i waith clodwiw Pete Harrison. Bu Pete wrthi'n gweithio'n ddiflino i osod bolltau newydd LPT, ac yn gweithio'i ffordd ar hyd Pen Trwyn ei hunan. Prynwch beint iddo os gwelwch chi o, mae'n llawn haeddu. Diolch o galon Pete, oddi wrth bawb.

Ar hyn o bryd, mae Jack Geldard yn gweithio ar lyfryn arweiniad Rockfax o Galchfaen Gogledd Cymru.

Barbiciw'r bagiau biniau. Daeth dros ugain o wirfoddolwyr i Penmaen i roi cymorth i glirio'r sbwriel sy'n cronni'r gyflym ar y llwybr tuag at y graig hon. Llwyddodd pawb i ddringo ychydig, llenwi bag biniau, a mwynhau'r barbiciw. Roedd hi'n noson o hwyl ac yn rhoi rhywbeth yn ôl i ddringo. Mae'r graig yn edrych yn fwy gwledig o lawer r_an. Os oes ar unrhyw aelodau'r BMC eisiau trefnu digwyddiad o'r fath, yna cy-sylltwch os gwelwch yn dda. Bydd y BMC yn awyddus dros ben i'ch cefnogi.

Fe werthodd yr Arweiniad Dringo A55 newydd a gyhoeddoedd Gwasg Pesda fwy na 500 o gopiau o fewn rhyw 10 wythnos; sy'n cadarnhau'r angen am arweiniad o'r fath. O ganlyniad i'r cyhoeddi bu mwy o lawer o ddiddordeb yn yr ardal. Cyn i'r arweiniad gyrraedd y silffoedd roedd Chris Doyle, yr arbenigwr dringo â'i ben i lawr, wedi'i wneud yn hen ffasiwn drwy ddringo nifer o ddringfeydd newydd yn Ogof Uchaf Llanddulas. Gyda diwedd y

gwaharddiad adar ar Drwyn y Fwch ddechrau mis Awst, fe symudodd y diddordeb unwaith eto i Diamwnd ac mae'r gweithredwyr lleol yn frwd i ddychwelyd i'w cynlluniau anorffenedig.

Michael Doyle

Cyngor Cenedlaethol

- Cefnogaeth Swyddfa i'r ardaloedd BMC: Cytunwyd i gynhyrchu dogfen canllawiau i roi gwybodaeth ac i gefnogi dalwyr swyddi Ardaloedd.
- Hyd y gwasanaeth ar Bwyllgorau'r BMC: Gall cadeiryddion Ardal a chynrychiolwyr y Cyngor Cenedlaethol wasanaethu am 5 mlynedd, ar ôl hyn rhaid iddynt roi'r gorau i'r swydd am un flwyddyn cyn cael eu hail-ethol.
- Clwb Dringwyr – benthyg i brynu cwt. Penderfynwyd bod gormod o wrthdaro buddianau, felly ni fydd hyn yn digwydd.
- Aelodaeth ac ariannu: Adroddwyd bod cyfanswm yr aelodaeth erbyn hyn yn 71,744 a bod Sport England wedi cadarnhau bod grant y BMC yn ddiogel tan Ebrill 2013. Dyrannwyd £20k yn ychwanegol i Dîm Prydain yn 2010 a £4.5k yn ychwanegol i'r allddeithiau rhyngwladol.

Effaith Dringo'r Gaeaf ar blanhigion Arctig Alpaidd yng Ngogledd Cymru

Ym mis Mehefin, aeth Elfyn Jones, Swyddog Cadwraeth Cymru, gyda Barbara Jones o CCC a Hywel Roberts o'r Ymddiriedolaeth Genedlaethol i weld beth oedd effaith dringo'r gaeaf hwn ar y cymunedau o blanhigion Arctig Alpaidd yng Nghwm Idwal a Chwm Cneifion. Ceir yr adroddiad llawn ar dudalen Gweplyfr BMC Cymru/

Wales ac erbyn ichi dderbyn hwn bydd Elfyn wedi rhoi ei adroddiad ar wefan y BMC hefyd.

Caffi Pen y Pass

Rydym yn gobeithio gall nifer fawr ohonoch ymuno â ni yn ein cyfarfod nesaf mewn lleoliad sy'n newydd inni.

Mae Caffi Pen y Pass o dan reolaeth newydd erbyn hyn, gyda staff cyfeillgar, cynnyrch lleol a llestri go iawn. Mae'r fwydlen yn edrych yn wych, a llawer o fwyd cartref arni bob dydd. Gwerth rhoi cynnig arno yn bendant.

De Cymru

Cafodd Chwael Cwmaman, ger Aberdâr, foltau newydd drwy ymgyrch Bolltau Gwell y BMC. Ar ddiwrnod fflamboeth ym Mehefin, gyda chefnogaeth Dan Middleton, Cronfa Bolltau Cymru, a chymorth gan wirfoddolwyr fe adferwyd mwy na 10 o ddringfeydd o Fr5i Fr6a+. Diolch o galon i'r rhai a ddaeth gan aberthu'r diwrnod bendigedig hwnnw i adfer yr offer ar y dringfeydd.

G_yl Dringo G_yr – Bydd yr _yl yn ei hôl am yr ail flwyddyn ar Fedi 10 - 12. Edrychwch ar <<http://www.GowerClimbingFestival.co.uk/>> i weld lluniau'r llynedd a chael gwybodaeth am ddigwyddiad eleni. Bydd topo ar gael am ddim yn fuan o'r wefan!

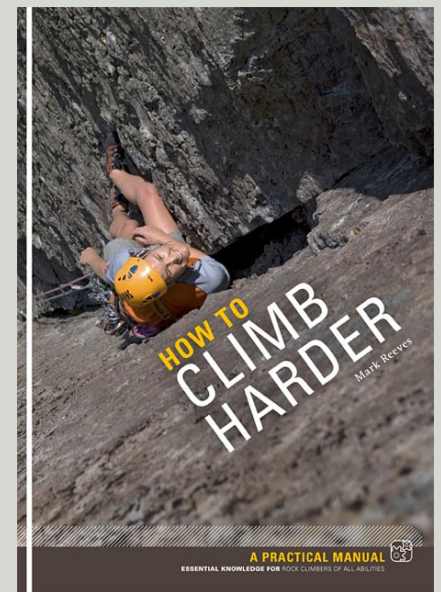
Ymddiriedolaeth Treftadaeth y Mynyddoedd

Bu'r Ymddiriedolaeth yn cyfarfod ym mis Mehefin ar gampws Prifysgol Cumbria yn Ambleside. Roedd yn rhyddhad i'r Ymddiriedolwyr ddeall nad oedd eu pryderon ynghylch dyfodol rhannau o'r brifysgol yn effeithio ar y safle lle mae arteffactau MHT yn cael eu cadw.

Ond mae'r ariannu yn y dyfodol yn dal i fod yn bryder, gyda'r cais i HLF yn dal ar y gweill. Adroddodd Maxine Willets, yr archifydd, ynghylch gohebiaeth oddi wrth y teulu Tasker o ran derbyn defnydd arfaethedig. Mae hi'n dal i weithio ar y project 'Quest for Adventure', sef catalogio casgliad archifau Chris Bonington.

K. C. Gordon

'How to Climb Harder' gan Mark Reeves

Yn ôl y datganiad i'r wasg: "Am fynd â dringo i'r lefel nesaf? Dyma'r pethau fydd rhaid ichi'u gwybod. O dechnegau syml (sy'n gallu helpu i ddileu arferion drwg) hyd at hyfforddi ar gyfer y dringfeydd anoddaf. Ymhob rhan ceir cyfres o ymarferion o'r syml i'r cymhleth y

gallwch eu hymarfer ar y wal ddringo leol, y graig, y maen, neu yn y cartref er mwyn gwella pob agwedd ar ddringo. ”

“Dringwch yn galetach, yn ddiogelach, yn fwy hyderus a gyda llai o ymdrech nag o’r blaen. Waeth beth fo’ch targedau dringo, mae yma ryw beth i bawb ganolbwyntio arno er mwyn bod yn ddringwr gwell. Dyma’r llyfr dringo diweddaraf gan y bobl newydd. Mae llyfr Gwasg Pesda yn cael ei gyhoeddi ar 1 Medi. Y pris yw £15-99. Mae ar gael o bob siop lyfrau dda neu ar lein o www.pesdapress.com.”

Ymateb i Dribiwnlys

Yn ein cyfarfod Ardal diwethaf (8 Mehefin - Prenteg) gofynnodd Andy Newton gwestiwn ynghylch ei wraig yn ennill mewn tribiwnlys diwydiannol yn erbyn Mountain Leader Training England (MLTE): “Beth mae’r BMC am ei wneud ynghylch hyn?” Anfonodd Llywydd BMC Rab Carrington lythyr at BMC Cymru sy’n amlinellu eu hymateb.

At: BMC Cymru / Wales

Yn 2008 bu i Bwyllgor Gweithredu’r MLTE ddiswyddo Shirley Newton o’i gwaith cyflogedig gyda MLTE. Gwaetha’r modd, er inni weithredu ar gyngor arbenigol drwy gydol y broses, fe arweiniodd hyn at Dribiwnlys Cyflogaeth a ddyfarnodd, yn Ebrill 2010, o blaid Shirley, a bu rhaid i’r MLTE dalu iawndal iddi am ddiswyddogaeth anghyfiawn.

Mae’r digwyddiadau a arweiniodd at hyn yn wybodaeth gyhoeddus erbyn hyn. Nid yw’n fater hawdd i staff BMC a gwirfoddolwyr sy’n gweithio i’r

MLTE, hyfforddwyr mewn canolfannau awyr agored lleol, a dringwyr sy’n byw yng Ngogledd Cymru ac yn enwedig i Shirley Newton ac Andy ei gwr. Ond fe ddigwyddodd ac ni allwn newid y gorffennol felly rhaid inni symud ymlaen.

Er mwyn symud ymlaen yn hyderus, fe benderfynodd MLTE gychwyn adolygiad eang o’r amgylchiadau ac o’r dulliau gweithredu a arweiniodd at y sefyllfa hon. Mae Dave Rogers (Cadeirydd MLTE) wrthi’n rhoi hyn ar waith. Bydd hwn yn adolygiad annibynnol a wnaed gan bobl sy’n ymwneud â’r awyr agored ond sydd heb fod yn rhan o’r MLTE ac o’r digwyddiadau a arweiniodd at y tribiwnlys.

Bydd gan y Panel Adolygu gadeirydd annibynnol a gafwyd gan Gyngor Canolog adloniant corfforol (CCPR). Dave Musgrove (Llywydd BMC 2003-4) fydd yn cynrychioli’r BMC. Cyn iddo ymddeol roedd Dave yn Brif Gwnstabl Swydd Caerefrog, a bydd amhleidioldeb yn cael ei warantu. Ar y panel hefyd bydd cynrychiolwyr o Hyfforddi Arweinwyr Mynyddoedd, Panel Cynghorwyr Addysg Awyr Agored (OEAP) a Phe-

naethiaid Cymdeithas Canolfannau Addysg Awyr Agored (AHOEC).

Cwblheir yr adolygiad dros gyfnod o 6 mis. Byddai’r MLTE ar fai petai’n rhuthro i benderfyniad brys yn y cyfamser. Gobeithio gall pawb ddeall bod hon yn broses sensitif ac anodd. Gofynnir ichi fod yn amyneddgar wrth inni gyflawni’r Adolygiad.

Byddwn yn cyhoeddi’r canlyniadau maes o law.

Yr eiddoch yn gywir

Rab Carrington, Llywydd BMC

De Cymru

CÔD CREIGIAU
www.thebmc.co.uk

Mynediad	Gwiriwch y gronfa-ddata mynediad rhanbarthol (RAD) ar www.thebmc.co.uk am y gwybodaeth diweddaraf ynglun â mynediad
Parcio	Parciwch yn ofalus gan osgoi giatiau a thramwyfeydd
Llwybrau	Cadwch at y llwybrau sydd wedi’u sefydlogi. Gadwch giatiau fel ‘rydych yn eu ffeindio
Peryglon	Gall dringo fod yn beryglus-derbyniwch y peryglon a byddwch yn ymwybodol o bobl eraill o’ch cwmpas
Parch	Grwpiau ac unigolion- parchwch y graig, moeseg dringo lleol a phobl eraill

Bywyd gwyllt	Peidiwch darfu ar da byw, anifeiliaid gwyllt, neu llystyfiant ar y clogwyni; parchwch gyfyngiadau tymhorol nythu adar
Cŵn	Cadwch cŵn o dan rheolaeth ar bob achlysur; peidiwch gadael eich ci hel defaid neu darfu ar bywyd gwyllt
Sbwriel	Peidiwch gadael olion – cymrwch eich sbwriel i gyd adref gyda chi
Tai bâch	Peidiwch gwneud llanast – claddwch eich gwastraff
Economi	Gwnewch popeth a fedrwyd i gefnogi’r economi gwledig-prynnwch yn lleol

Datganiad cyfranogaeth y BMC — mae dringo, cerdded bryniau a mynyddau yn weithgareddau gyda perygl o niwed personol neu marwolaeth. Dylai cyfrannogion yn y gweithgareddau yma fod yn ymwybodol o’r peryglon ac yn fodlon eu derbyn, a dylent fod yn gyfrifol am eu gweithredu a’u cysylltiad.